

عنوان مقاله:

بررسی انتقادی رویکرد متن ستیز با تاکید بر مسائل زنان و قاعده اشتراک

محل انتشار:

فصلنامه پژوهش های اصولی، دوره 10، شماره 34 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسنده:

مهدی شجریان - استادیار پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی

خلاصه مقاله:

رویکرد متن ستیز در اعتبار متون دینی، اعم از قرآن و روایات، خدشه می کند و به صورت خاص، آن ها را برای حل و فصل مسائل زنان در عصر کنونی مفید نمی داند. این رویکرد با سه اصل «تاریخی بودن» به معنای تاثیرپذیری متن از فرهنگ عصر نزول، «نسبی و حداقلی بودن عدالت» به معنای عدم اهتمام متون به عدالت برای همه زمان ها و مکان ها و «امضایی بودن» به معنای تایید عرف زمانه نزول در متن و عدم امکان تسری آن به زمان های متاخر، سامان یافته است. در اصول فقه «قاعده اشتراک» برای پاسخ به این رویکرد تنظیم شده است، اما ادله اثبات آن کافی به نظر نمی رسند و تلاش های اصولی در این باره، نیازمند تکمیل است. با این همه رویکرد یاد شده، از نظر مبنایی با پیش فرض های مسلم فقیهان، اعم از «بیان تفصیلی شریعت خاتم در متون دینی»، «حداکثری بودن دانش فقه»، «عدم حجیت عقل مستقل» و «عدم حجیت سیره عقلا» منافات دارد و از نظر بنایی نیز از اشکالات «ابهام در اصول متن ستیزی»، «فقر روش مندانه» و «فقر استدلال» رنج می برد. این رویکرد، تنها بر تمایز زن در عصر شارع و زن در عصر کنونی تاکید می کند، اما دلیل قابل قبولی را برای اختصاص متون دینی به زن در عصر شارع ارائه نکرده است.

کلمات کلیدی:

متن ستیزی، اصول فقه، مسائل زنان، قاعده اشتراک، عدالت

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1962429>

